

Odbor za prava žena i jednakost spolova

2015/2095(INI)

22.10.2015

MIŠLJENJE

Odbora za prava žena i jednakost spolova

upućeno Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

o stanju na Sredozemlju i potrebi za cjelovitim pristupom EU-a migraciji
(2015/2095(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Mary Honeyball

PA_NonLeg

PE560.730v03-00

2/9

AD\1075840HR.doc

HR

PRIJEDLOZI

Odbor za prava žena i jednakost spolova poziva Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- uzimajući u obzir zaključke Vijeća o migracijama od 12. listopada 2015., a posebno ondje iskazanu predanost ljudskim pravima žena i djevojčica,
- A. budući da je sadašnja kriza u prvom redu humanitarna i da se odgovor EU-a mora temeljiti na solidarnosti i pravednoj raspodjeli odgovornosti;
- B. budući da je za preseljenje izbjeglica u svim državama članicama potreban usklađen mehanizam preseljenja na razini EU-a;
- C. budući da u državama članicama postoji visok stupanj rodne neravnopravnosti kada je riječ o postupanju sa ženama i djevojčicama koje traže azil i da se cjelovitim pristupom EU-a azilu i imigraciji mora zajamčiti uvođenje jedinstvenih rodno osjetljivih postupaka, smjernica i usluga za podršku pri postupku azila;
- D. budući da su migrantice, i žene i djevojčice, bez obzira na to posjeduju li osobne dokumente ili ne, kao i tražiteljice azila u svim fazama svojeg putovanja osobito izložene svim vrstama nasilja, uključujući seksualno nasilje;
- E. budući da djeca koja traže azil češće putuju u pratnji žena nego muškaraca i da se usto tijekom putovanja prema Europi kao i u procesu prihvata u državama članicama suočavaju s jedinstvenim izazovima zbog čega su posebno ugrožena u situacijama sukoba;
- F. budući da tražiteljice azila imaju posebne potrebe i brige u pogledu zaštite koje su drugačije od potreba muškaraca te da se uvođenjem rodne perspektive u postupak azila omogućava da se te razlike uzmu u obzir;
- G. budući da su žene kao i LGBTI osobe izvrgnute posebnim oblicima progona na temelju roda, koji u većini slučajeva i dalje nisu prepoznati u postupku azila;
- H. budući da su žrtve fizičkog, psihičkog i seksualnog nasilja same po sebi ranjive, a pritvaranje bi moglo pogoršati njihovu traumu;
- I. budući da sustavi za pružanje pomoći također moraju obuhvaćati posebne službe za skrb o trudnicama i ženama s ozbiljnim zdravstvenim problemima; budući da u nekim državama migrantice nemaju uvijek pristup prenatalnoj skrbi čak i kad je ona dostupna;
- J. budući da organizirane kriminalne skupine iskorištavaju trenutačno nestabilno stanje na Sredozemlju i u regiji Bliskog istoka i Sjeverne Afrike te ranjiv položaj u kojem se nalaze žene i djevojčice u potrazi za sigurnošću kako bi ih izrabljivali, pod čime se podrazumijevaju krijumčarenje, seksualno nasilje i nezakonito trgovanje s ciljem njihova radnog i seksualnog iskorištavanja te prostitucije;
- K. budući da su postupak integracije i prava migrantica ugroženi kad im pravni status ovisi o supružniku;

1. vjeruje da su potrebne radikalne i dugoročne promjene u pristupu Europe migraciji; vjeruje da svaka dugoročna i održiva strategija mora obuhvaćati sve aspekte migracije i azila, uključujući diplomaciju i vanjsku politiku, globalno kriminalno gospodarstvo, pružanje humanitarne pomoći i učinkovitiju pomoći za osobe koje su već u Europi; osim toga smatra i da aspekt roda mora biti uključen u sva područja;
2. poziva EU da preuzme veću odgovornost za rješavanje humanitarne krize koja utječe i na žene i djevojčice migrantice i da u tu svrhu primjeni holistički pristup koji uključuje obvezujući mehanizam premještanja izbjeglica među državama članicama te da posebnu pozornost obrati na potrebe trudnica, žena s invaliditetom, žrtava nasilja, u koje se ubrajaju i žene žrtve genitalnog sakaćenja, samohranih majki, starijih žena kao i djevojčica;
3. poziva države članice da uspostave učinkovit i koordiniran mehanizam za prihvat, obradu, premještanje i preseljenje pristiglih izbjeglica, uzimajući pritom u obzir rodno osjetljiva pitanja; poziva agencije EU-a i države članice da za osoblje iz javnog sektora i organizacija civilnog društva organiziraju osposobljavanje za rad s pristiglim izbjeglicama koje bi se temeljilo na rodno osjetljivom pristupu;
4. naglašava da usklađeni odgovor EU-a na izbjegličku krizu mora uključivati posebne mjere za rješavanje problema ugroženosti i potreba djece, posebno djevojčica, uključujući njihovo pravo na obrazovanje;
5. naglašava i priznaje da je bez obzira na pravni status važno razviti cjelovit pristup migraciji iz perspektive rodne ravnopravnosti; smatra da pri donošenju odluke o pritvaranju u obzir treba uzeti eventualna prošla traumatična iskustva ili vrstu proživljenog seksualnog nasilja, u što se ubraja genitalno sakaćenje žena, kao i da smještaj u prilagođenim objektima bolje odgovara potrebama trudnica jer im je ondje zajamčena privatnost te se o njima brine kvalificirano osoblje osposobljeno za takve situacije; ističe da djevojčice i dječaci nikad ne bi smjeli biti pritvarani zbog svoga migrantskog statusa;
6. poziva države članice da zajamče da su postupci azila (između ostalog i na granicama) u skladu sa smjernicama UNHCR-a o rodno uvjetovanom progonu, koje u kontekstu Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. pozivaju na njezino rodno osjetljivo tumačenje i utvrđivanje razloga za podnošenje zahtjeva za status izbjeglice ili zahtjeva za azil;
7. apelira na to da osoblje UNHCR-a i država članica uključeno u rješavanje humanitarne krize bude primjерено osposobljeno za pružanje psihološke potpore ženama i djevojčicama migranticama koje su tijekom putovanja postale žrtvama psihičkog ili fizičkog nasilja;
8. izražava duboku zabrinutost zbog sadašnjeg opsega krijumčarenja ljudima, kojim se pogoršava trenutačna kriza i zbog kojega su ugrožene osobe, uključujući žene, djevojke i djecu, prisiljene putovati u nehumanim uvjetima opasnima po život; napominje da u praksi granica između krijumčarenja i trgovanja ljudima može postati nejasna u slučajevima kada osobe postanu žrtvama nasilja i izrabljivanja; stoga poziva države članice da ojačaju svoju policijsku i pravosudnu suradnju kako bi se borile protiv kriminalnih organizacija koje krijumčare i trguju ljudima;
9. protivi se pritvaranju trudnica, djece i dojilja; poziva na potpunu obustavu pritvaranja

djece u EU-u i na omogućavanje zajedničkog života za roditelje i djecu u prikladnim i prilagođenim objektima dok čekaju na donošenje odluke o odobravanju azila; ističe da je potrebno zajamčiti da ne dolazi do kršenja ljudskih prava;

10. potiče države članice da pritvaranje primjenjuju rijetko, a ne sustavno, da se koriste pouzdanim postupcima nadzora i da nevladinim organizacijama i drugim nadležnim tijelima omoguće dolazak na teren i kontrolu uvjeta prihvata i minimalnih standarda, uključujući one povezane s pravima žena na mjestima pritvora;
11. ističe potrebu da se centri za prihvat u državama članicama organiziraju tako da budu pogodni za obitelji i da zadovoljavaju posebne potrebe majki s djecom, dojilja i trudnica;
12. naglašava da treba poduzeti mjere za postizanje lakše zaštite migrantica i tražiteljica azila, što uključuje odvojene smještajne i sanitарne objekte za žene i muškarce koji nisu u srodstvu;
13. naglašava da postupci za odobravanje azila i izbjegličkog statusa trebaju podrazumijevati rodno osjetljive postupke, smjernice i usluge za podršku, uključujući razgovore koji se odvojeno vode sa ženama i muškarcima izbjeglicama i tražiteljima azila, pri čemu se treba ponuditi mogućnost razgovora s osobom istog spola, kao i upućivanje na psihosocijalno savjetovanje te savjetovanje u slučaju traume;
14. naglašava da je potrebno da se žene izbjeglice i migrantice u svakom trenutku mogu obratiti pravnim savjetnicama kako bi im mogle izložiti svoje probleme u sigurnom i povjerljivom okruženju; vjeruje da bi to trebalo uključivati, ali ne i biti ograničeno na, zdravstvene probleme, probleme povezane s reproduktivnim zdravljem i majčinstvom, seksualno uzneniranje i nasilje te sva druga pitanja i informacije;
15. ističe da se pri oblikovanju, provedbi i evaluaciji svih mjera i politika EU-a o migraciji i azilu treba uzeti u obzir aspekte roda i podrijetla;
16. naglašava važnost stvaranja sigurnih i legalnih putova prema EU-u; vjeruje da će se na taj način doprinijeti tomu da migrantice, žene izbjeglice i tražiteljice azila ne ovise o krijumčarskim mrežama te da imaju potpuni pristup svojim temeljnim pravima;
17. naglašava da operacije traganja i spašavanja treba intenzivirati te da s njima treba nastaviti kako bi se smanjio broj smrtnih slučajeva na moru;
18. poziva na jačanje prava na spajanje obitelji diljem EU-a kao i na unapređenje provedbe tog prava u smislu bržeg i jeftinijeg postupka;
19. poziva države članice da provedu posebne mjere u cilju lakšeg sudjelovanja žena izbjeglica i migrantica na tržištu rada te da u njima obuhvate osposobljavanje, samozapošljavanje, tečajeve jezika, cjeloživotno učenje i volontiranje; smatra da se obrazovanje, vještine i stručna osposobljenost tražiteljica azila, migrantica i žena izbjeglica trebaju priznati i vrednovati te da treba uspostaviti transparentne postupke priznavanja kvalifikacija stečenih u inozemstvu;
20. posebno naglašava da je važno zajamčiti pristup obrazovanju za djevojčice migrantice, posebno kad nisu u pratnji;

21. smatra da je ekonomska neovisnost ključna za ravnopravnost i integraciju; stoga poziva države članice da migranticama olakšaju pristup zaposlenju;
22. podsjeća na to da se u članku 12. Konvencije UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena od država potpisnica zahtjeva jamčenje pristupa odgovarajućim uslugama u vezi sa zdravljem žena, koje obuhvaćaju, no nisu ograničene na, prenatalnu i postnatalnu skrb te menstrualnu higijenu;
23. poziva na to da se za žene, a posebno trudnice, djevojčice koje nemaju osobne dokumente i djecu bez pratnje, osigura prioritetna i odgovarajuća obrada zahtjeva te da ih se odmah identificira kako im nadležna tijela ne bi izgubila trag;
24. naglašava da bi zemlje domaćini trebale zajamčiti potpuni pristup pravu na kvalitetno i besplatno javno obrazovanje, usluge zdravstvene skrbi, posebno u pogledu spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, zaposlenje i stanovanje u skladu s potrebama i sposobnostima žena i djevojčica izbjeglica;
25. pozdravlja dodatne elemente koji su uvedeni u preinačenu Direktivu o uvjetima prihvata¹, posebno uključivanje žrtava trgovanja ljudima i genitalnog sakaćenja žena kao posebnih kategorija ugroženih osoba; izražava duboku zabrinutost zbog činjenice da žrtve trgovanja ljudima imaju status ugroženih osoba u samo 12 država članica; poziva i ostale države članice da provedu odredbe iz preinačene Direktive o uvjetima prihvata te poziva Komisiju da potakne te države članice na provedbu relevantnih mjera;
26. vjeruje da bi žrtvama sklapanja dječjeg, ranog ili prisilnog braka kao i osobama izloženima takvom riziku trebalo dodijeliti status ugroženih osoba;
27. poziva da se dodatno uzmu uobzir potrebe majki migrantica i izbjeglica koje putuju sa svojom djecom ili djecom koja su ostala bez roditelja te da im se osigura siguran pristup hrani, vodi, smještaj, objektima za presvlačenje, odgovarajućim lijekovima, sanitarnim objektima te da se odgovori i na njihove druge potrebe u svim fazama putovanja kao i nakon dolaska; poziva države članice da se u kontekstu spajanja obitelji tražiteljicama azila i migranticama koje su ušle u EU odobri nezavisan pravni status kako bi se spriječilo njihovo izrabljivanje, njihova ugroženost svela na manju mjeru te postigla veća ravnopravnost;
28. poziva države članice da u potpunosti provedu Direktivu 2011/36/EU o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava i Direktivu 2012/29/EU o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela;
29. poziva države članice da ženama koje su žrtve progona zajamče međunarodnu zaštitu i da djeluju u skladu sa smjernicama Komisije za primjenu Direktive 2003/86/EZ o pravu na spajanje obitelji;
30. izražava žaljenje zbog toga što u Europski migracijski program Komisije kao cilj nije uvršteno smanjenje ograničenja za spajanje obitelji; napominje da je važno omogućiti da se osobe koje su već u EU-u spoje s članovima obitelji, uključujući djecu bez pratnje;

¹ Direktiva 2013/33/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju normi za prihvat podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, OJ L 180, 29.6.2013, str. 96.

31. ističe da bi neovisno o neujednačenom priljevu migranata i izbjeglica, zbog kojeg se može stvoriti pritisak na prihvatne centre, potrebe ugroženih osoba, uključujući žene i djevojčice, a pogotovo djevojčice bez pratnje, uvjek trebale biti prioritet te izražava zabrinutost zbog načina na koji se zajednički europski sustav azila provodi u praksi;
32. poseban naglasak stavlja na već ugrožene skupine unutar migracijskih tokova te naglašava čimbenike kao što su dob, rod, invaliditet, rodni identitet i uvjerenja; izdržava zabrinutost zbog toga što se ne ispunjavaju specifične potrebe u pogledu zaštite osoba;
33. strogo osuđuje uporabu seksualnog nasilja nad ženama kao ratnog oružja; smatra da se ženama i djevojčicama migranticama koje su u sukobima pretrpjele zlostavljanje treba posvetiti posebna pozornost te da im treba zajamčiti medicinsku i psihološku pomoć;
34. preporučuje da sve zakonite i relevantne organizacije, kao što su UNHCR, FRONTEX, Europski potporni ured za azil (EASO) i Međunarodna organizacija za migracije (IOM) kao i nevladine organizacije i države članice, zajamče primjenu najviših mogućih standarda pri zapošljavanju ženskog osoblja te da za cijelokupno osoblje uvedu obavezno osposobljavanje s ciljem uključivanja rodne perspektive u sve operacije i programe usmjerene na kretanja izbjeglica i postupke azila;
35. poziva sve države članice da potpišu i ratificiraju Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja (Istanbulска konvencija) kako bi se pobrinule za zaštitu migrantica i djevojčica od nasilja te ih poziva na primjenu članka 59. Konvencije u kojem je jasno navedeno da države potpisnice trebaju poduzeti nužne mjere za obustavu postupka protjerivanja i/ili odobrati neovisnu dozvolu boravka u slučaju razvoda braka onim migranticama čiji boravišni status ovisi o njihovu supružniku;
36. poziva na širu suradnju sa zemljama podrijetla migranata i s nevladnim organizacijama koje djeluju u tim zemljama kako bi se poboljšao položaj žena, koje su najčešće žrtve sukobâ;
37. skreće pozornost na Komunikaciju Komisije od 13. svibnja 2015. naslovljenu „Europski migracijski program”¹; napominje da Komisija namjerava ojačati odredbe u pogledu sigurne zemlje podrijetla u Direktivi o postupcima azila; čvrsto vjeruje da svaka odluka o usklađivanju odredbi u pogledu sigurne zemlje podrijetla, uključujući i moguću uspostavu zajedničkog popisa EU-a sigurnih zemalja podrijetla, mora obuhvaćati i pitanje roda; ipak, napominje da se nijedna zemlja podrijetla ili treća zemlja ne može smatrati istinski sigurnom kada je rodno uvjetovano nasilje prisutno u svim zemljama; smatra da se u slučaju zahtjeva koje tražitelji podnose zbog straha od rodno uvjetovanog nasilja ili diskriminacije nikada ne treba primjenjivati ubrzani postupak azila;
38. uviđa da ženske organizacije i žene izbjeglice moraju sudjelovati u odlučivanju o tome kako će se s njima postupati, uključujući kada je riječ o prioritetima pri raspodjeli pomoći i inicijativama za izgradnju mira u zemljama podrijetla;
39. naglašava da se tijekom sastanaka i razgovora u postupku azila mora pružiti usluga skrbi za djecu kako bi se svima zajamčila poštena prilika za podnošenje zahtjeva za azil;

¹ COM(2015)0240.

napominje da je nepostojanje usluge skrbi za djecu za tražitelje azila i izbjeglice ozbiljna prepreka pristupu uslugama te da ta činjenica ima neproporcionalan utjecaj na žene s obzirom na to da one snose najveći dio odgovornosti skrbi za djecu; ističe da službe koje su u izravnom kontaktu s tražiteljima azila i izbjeglicama moraju imati u vidu potrebe obitelji za skrbi za djecu;

40. smatra da su migrantice bez osobnih dokumenata i osobe koje one uzdržavaju posebno izložene riziku od toga da postanu žrtve nasilja, izrabljivanja i interseksijske diskriminacije na temelju rase i roda; napominje da pravni status migrantica bez osobnih dokumenata može ograničiti njihov pristup odgovarajućim uslugama, kao što su skloništa za žene;
41. izražava duboku zabrinutost zbog prevladavanja negativnih stereotipa o migranticama, ženama izbjeglicama i tražiteljicama azila; potiče države članice da uđovostruče napore u cilju zaštite svih migranata, izbjeglica i tražitelja azila od desničarskog ekstremizma i nasilja.

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	15.10.2015
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Daniela Aiuto, Maria Arena, Catherine Bearder, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Vicky Maeijer, Barbara Matera, Angelika Mlinar, Maria Noichl, Marijana Petir, Jordi Sebastià, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Ángela Vallina, Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Izaskun Bilbao Barandica, Stefan Eck, Arne Gericke, Constance Le Grip, Evelyn Regner, Monika Vana
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Jane Collins